

IGAZSÁGÜGYMINISZTERIUM
EMBERI JOGI MUNKACSOPORT TITKÁRSÁGA

**MENEKÜLTÜGYÉRT ÉS MIGRÁCIÓÉRT FELELŐS
TEMATIKUS MUNKACSOPORT**

IKT. SZÁM: VII/25/4/2017

MELLÉKLET: JELENLÉTI ÍV

**EMLÉKEZTETŐ
2017. AUGUSZTUS 25. 9.00**

Helyszín: 1055 Budapest, Kossuth Lajos tér 4. IV. em. 439/a.

Időpont: 2017. augusztus 25. 9.00

Tárgy: Menekültügyért és Migrációért Felelős Tematikus Munkacsoport ülése

Jelen vannak: a mellékelt jelenléti ív szerint

Dr. Felkai László, a Belügyminisztérium közigazgatási államtitkára, a Tematikus Munkacsoport elnöke köszöntötte a jelenlévőket. Elmondta, hogy a legutóbbi ülés óta a migrációt illetően jelentős ténybeli változások nem történtek sem hazai viszonylatban, sem a migrációs tendenciákban, illetve olyan egyedi eset sem merült fel, amelyre ki kellene térni. Előkészítésre került egy törvénytervezet, amelynek két oka volt. Egyik oka, hogy 2018. január 1-én hatályba lép a 2017. évi L. törvény a közigazgatási rendtartásról és a 2017. évi I. törvény a közigazgatási perrendtartásról. Ezek hatálya – mások mellett (pl.: adóeljárás törvény) – nem terjed ki a migrációs eljárásokra sem, ezért az eljárási szabályokat újra kellett kodifikálni. A kivett eljárásokra új kódexet kell készíteni, ami lényegében nem más, mint a meglévő szabályok technikai okokból történő átemelése ebbe a kódexbe. Nagy terjedelmű, de majdnem 100%-ban változatlan. A másik ok, hogy időközben megjelent egy EU-s irányelv, amelynek jogharmonizációja folyamatban van. A Kormány migrációs politikájának okán ebből az irányelvből csak a kötelező szabályok kerülnek átvételre.

Dr. Felkai László írásban érkezett kérdésre válaszolva elmondta, hogy 2015-ben a migrációs törvény módosítása kapcsán volt egy előterjesztés, amely a Kormányig eljutott, minden érintettel egyeztetve lett. A kérdező úgy ítélte meg, hogy rá nézve előnyös szabályok voltak benne. A kérdés arra vonatkozott, hogy miért nem lett benyújtva az Országgyűlésnek. A Kormány úgy ítélte meg, hogy azok a rendelkezések, amelyek benne vannak részben jogharmonizációs célúak voltak, azoknak a mostani norma is megfelel. Ezért nem vitte tovább, és nem is kívánja tovább vinni az Országgyűléshez.

Dr. Felkai László felkérte **Dr. Végh Zsuzsanna** főigazgató asszonyt (Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal, a továbbiakban: BMH), hogy beszéljen azokról az intézkedésekről, amelyek nem mechanikus eljárásjogi átvételeken alapulnak.

Dr. Végh Zsuzsanna elmondta, hogy egy a Tematikus Munkacsoport szempontjából jelentőséggel bíró változás van az idegenrendészeti szabályozásban, a hontalansági eljárással kapcsolatos változás. Jelenleg a jogszabály nem teszi lehetővé a hontalan státusz megítélésének felülvizsgálatát, jóllehet lehetnek olyan körülmények, amelyek ezt indokoltá tennék. Például ha hontalanná nyilvánított személy külföldi állampolgárságot szerez, vagy menedékjogi védelmet, menekült státuszt kap. Ezek olyan körülmények, amelyek indokoltá tennék, hogy ilyen esetben felülvizsgálatra, és adott esetben visszavonásra kerüljön hontalan státusz. Ha ugyanis elismert menekült lesz a hontalanból, akkor több jogcímen élvez különböző jogosultságokat ami nyilván megszüntetendő. A jogalkalmazás során arra is volt példa, hogy oly módon kapta meg a hontalan státuszt egy külföldi, hogy félrevezette a hatóságot az eredeti állampolgárságára, adataira nézve és utóbb bebizonyosodott az, hogy egyébként a hatóság nem adott volna helyt a hontalansági eljárás keretében a kérelmének. Tehát az új elem az, hogy ha ilyen körülmények a hatóságnak a tudomására jutnak, lehetősége van felülvizsgálni a hontalan státuszt és dönten a visszavonásáról.

Dr. Végh Zsuzsanna megjegyezte, hogy ami még új elemként szerepel az idegenrendészeti szabályozásban, az a **Felkai államtitkár úr** által említett, jogharmonizáció céljából megalkotott rendelkezések, amelyek a harmadik országbeli gyakornokokra, kutatókra, au pair-ekre önkéntesekre, hallgatókra vonatkoznak. Az irányelv a harmadik országbeli állampolgároknak a beutazására és tartózkodására vonatkozó szabályok könnyítését és egységesítését célozza. De ebben nincs olyan kérdés, amely a Munkacsoport vonatkozásában lényeges lehetne.

Kováts András, a Menedék Migránsokat Segítő Egyesület képviselőjében elmondta, hogy részletesen foglalkoztak a készülő szöveggel, az Egyesület a társadalmi egyeztetés keretében elküldte az állásfoglalását. Megjegyezte, hogy a törvénytervezet egy komoly, jó minőségű, igényesen megírt, jól adatolt, jól indokolt szöveg. Megkérdezte, hogy mi történik abban az esetben, ha valakinek a menekült státusz megszerzése miatt vonják vissza a hontalan státuszát. Van-e valamilyen koncepció arra, ha a menekült státusz felülvizsgálata esetén a hatóság úgy dönt, hogy már nem áll fenn tovább a védelemnek az indoka? A hontalanság megelőzéséről szóló egyezmény értelmében kell, hogy legyen erre valamilyen mechanizmus.

Dr. Végh Zsuzsanna elmondta, hogy ebben az esetben új eljárást kell kezdeni. Ha a hatóság úgy ítéli meg, hogy a nemzetközi védelem biztosítása a továbbiakban már nem indokolt, de hontalanról van szó, akkor elindít egy új vizsgálatot, melynek keretében dönt arról, hogy a hontalan státuszt biztosítja-e a későbbiekben vagy sem.

Lőrincz Marcell, a Szubjektív Értékek Alapítvány képviselőjében a jogharmonizációs eljárással kapcsolatban megkérdezte, hogy melyek azok az elemek, amelyek nem kerültek átvezetésre és miért.

Dr. Felkai László válaszában elmondta, hogy azokat a részeket nem vette át Magyarország, melyeket menet közben is ellenzett. Példaként említette a bébiszitterekre vonatkozó szabályt, mely szerint bejöhetnek az országba. Mert így azok, akiket nem engedünk be a kerítésen, bejöhetnének bébiszitterként. Ezt Magyarország végig ellenezte.

Dr. Végh Zsuzsanna hozzáfűzte, hogy azon opcionális rendelkezések nem kerültek átültetésre, amelyek többletjogosultságokat eredményeznek a beutazás céljához képest. Az említett példában a bébiszitterek számára megnyílna a munkavállalás lehetősége. Tehát arról van szó, hogy megváltozik a beutazás és tartózkodás eredeti célja.

Kováts András elmondta, hogy ennek az irányelvnek az a célja, hogy a különböző területeken magasan képzett migráns munkaerőt megtartsa, vagy behívja. Ez fontos nemzetgazdasági érdek, a migrációnak egy olyan eleme, ahol nem a korlátozásokról és kizorításokról kell beszélni. Megkérdezte, hogy kormányzati programként vagy kiegészítő európai uniós programként van-e terv arra vonatkozóan, hogy ezt proaktívan propagálja a kormányzat.

Dr. Felkai László elmondta, hogy nincs erre vonatkozó terv. Az oktatási intézményeket illetően **Kováts András** felvezetésével egyetértett. Példaként elmondta, hogy a '70-es - '80-as években számos olyan afrikai ország volt, ahol a vízügyi vezető, beleértve a minisztert is, magyar vízügyi oktatásban végzett. Rengeteg vízügyi beruházást hajtott végre Magyarország a harmadik világban. Most annak érdekében, hogy a felsőoktatási intézményekbe jöjjenek ezek az emberek sok mindent tesz a Kormány. Kezdjük elfoglalni a pozíciónkat, Nigerrel, Bangladesssel, Szudánnal tartalmas megállapodásokat kötöttünk, lesznek vízügyi munkák. Tehát a kérdés egyik része, hogy a felsőoktatásba szeretnénk az afrikai, ázsiai értelmiséget bevonni, az igaz. De olyan szándék nincs, hogy utána itt dolgozzanak. Amikor a Kormány kinyitotta az EU-n kívül a munkaerőpiacot, jelezte, hogy szomszédos országokból, Ukrajnából és Szerbiából akar – nem Afrikából vagy Ázsiából – képzett munkaerőt hozni vagy a munkaerőpiaci réseket betömni.

Lőrincz Marcell elmondta, hogy az alapítványuk a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alap projektjében ilyen diákok gyakornoki pozícióját irányozza elő, pont azzal a céllal, hogy aki itt tanul, még több lehetősége legyen. A kapcsolatrendszerén, az interkulturális tanulásán keresztül növelje az esélyét annak, hogy itt maradjon. Nincs szükség arra, hogy mindenképpen, minden itt tanuló külföldi diák itt maradjon és dolgozzon. Ugyanakkor az sem cél, hogy megakadályozzuk azokat, akik jól képzettek. Abban jelentősebb az ő jelenlétük a magyar munkaerőpiacon – szemben egy szerb vagy ukrán állampolgárokkal –, hogy ha már itt végeztek egyetemet, akkor nem a nulláról kezdik az integrációt. Aki itt tanul évekig, az adott esetben már magyarul is tud, jobban tájékozódik, jobban kiismeri magát. Valahol a kettő között érdemes megtalálni a megoldást.

Dr. Felkai László megjegyezte, hogy jelenleg a kék kártya irányelv felülvizsgálata is folyik, melyet a Kormány határozottan ellenez a tárgyalások során. A szomszéd országokban élők kultúrájukban sokkal közelebb állnak Magyarországhoz. Ismert, hogy a Kormány a kulturális

különbségeket teszi első helyre a migrációs politikáját illetően, ezért ezen országok állampolgárainak foglalkoztatását preferálja.

Huszár Katinka, az UNHCR Magyarország képviselőjében megkérdezte, hogy az egyeztetési folyamatra vonatkozóan milyen tervezett ütemezésre számíthatnak. Vannak észrevételeik a hontalansági státusz visszavonására vonatkozóan. Megküldhetik-e még írásban az észrevételeiket? Elmondta, hogy Nagykövet Asszony részéről megküldték az általános észrevételeiket, de a genfi és brüsszeli központtal is egyeztetniük kell, amely a folyamatot meghosszabbítja.

Dr. Felkai László elmondta, hogy idén tervezik a jogharmonizációt véghezvinni minden olyan irányelv tekintetében, ami ebben az évben és a jövő évben átültetési kötelezettség, annak érdekében, hogy ne induljon kötelezettségszegési eljárás. Emiatt a törvénytervezet az augusztus 31-ei Közigazgatási Államtitkári Értekezlet ülésére be fog kerülni, azt követő héten a Kormány megtárgyalja, visszaadhatja egyeztetésre vagy beterjeszti az Országgyűléshez. Az Országgyűlésben kéthetente vannak beterjesztési napok. Az elfogadási menetrend legalább hathetes, adott esetben lehet több is. A kérdésre válaszolva **dr. Felkai László** elmondta, hogy a Kormányülésig (még kb. 10 napig) benyújthatják az észrevételeiket.

Dombos Tamás a Háttér Társaság képviselőjében elmondta, hogy 2015-ben az előző nagy EU-s menekültügyi csomag átültetéséhez kapcsolódó jogszabálytervezet egy hosszú egyeztetésen ment át, két alkalommal is társadalmi vitára bocsátották, majd nem történt vele semmi. Leginkább a Befogadási és az Eljárási Irányelv átültetéséről, illetve a Háttér szempontjából relevánsan egy, a Kvalifikációs Irányelvben szereplő átültetési hibának a korrekciójáról lett volna szó. Kiemelt jelentőségű volt, hogy a Kvalifikációs Irányelv a korábbi szöveghez képest a nemi identitást mint üldöztetési okot nevesítetten szerepelteti az irányelvben, ennek a magyar jog ma nem felel meg. Nincs ma a menekültügyi jogszabályban a nemi identitás mint üldöztetési ok nevesítve, holott az EU irányelv erre vonatkozóan kötelezettséget tartalmaz Magyarországra nézve. Az európai menekültügyi szabályozás jelenleg mozgásban van, de nem e vonatkozásban. Ha az EU elkezd vizsgálni, hogy a tagállamok mennyire ültették át ezeket az irányelveket, akkor ez egy nyilvánvaló kritika lesz, hiszen nem véletlenül került bele az irányelv szövegébe nevesítetten ez a védett csoport.

A másik a különleges bánásmódot igénylő személyek kérdése, amit kicsit átalakít az Irányelv a különleges befogadási igények, illetve a különleges eljárási státuszok esetében. Itt kicsit nagyobb a Kormány mozgástere, hogy valóban mennyire felel meg ez a mostani szabályozás annak, amit az EU elvár. Azt a részletesebb szabályozást, ami bekerült volna a magyar jogba egészen addig mindenki támogatta, amíg a 2015-ös migrációs események nem történtek meg. Véleménye szerint nem volt olyan változás a migrációs eseményekben, amely a különleges bánásmódot igénylő személyek esetén ne tenné indokolttá azt a változtatást, amit akkor a Kormány még támogatott. **Dombos Tamás** nem tudja elfogadni azt az érvelést, miszerint megfelelően már most is a jogszabályoknak, nincs értelme változtatni. A Kvalifikációs Irányelv esetében egyáltalán nem felelünk meg, a másik esetben pedig legalábbis kérdéses, hogy ez a jelenlegi szabályozás mennyire felel meg az irányelveknek.

Dr. Felkai László elmondta, hogy ha az EU-s normákat nem egyformán értelmezzük, akkor végső soron az Európai Unió Bírósága dönt. A brüsszeli apparátus úgy működik, hogy vannak különböző előírások, és minden országnak le kell jelenteni különböző formában, hogy eleget tett ezeknek vagy nem tett eleget. Ha adott határidőre nem érkezik semmi, akkor megindul valamelyik eljárási forma. Ha van EU-s politikai vetülete a dolognak és alaposan meg kell fontolni, akkor is megindul az eljárás, csak hosszabb időt vesz igénybe. Akkor hosszabb határidőt adnak válaszára, vagy kérdéseket tesznek fel, amivel lehet húzni az időt, vagy nem zárják le az eljárást. Ez az eljárás nem indult el. Ezek szerint a Kormánynak van igaza, mert különben elindult volna. Ahogy **Dombos Tamás** is mondta, ezzel a kérdéssel kapcsolatban nincs semmilyen jogalkotás. Ez azt igazolja, hogy az EU álláspontja szerint Magyarország megfelel ezeknek a normáknak.

Dombos Tamás jelezte, hogy a Kormány álláspontjának ismeretében fognak az Európai Bizottsággal kommunikálni és jelenteni fogják ezeket a problémákat. Megtették ezt már korábban is, akkor a Bizottság reakciója az volt, hogy egyelőre hagyjuk egy kicsit a menekültügyi és migrációs csomag átültetését, úgyis mozgásban van. Eddig a Kormány semmilyen formában nem kommunikálta az álláspontját ezzel kapcsolatban, hogy az elkészült, társadalmi vitára kétszer is bocsátott tervezetet nem kívánja a Parlament elé vinni, ezt most tette egyértelművé. **Dombos Tamás** véleménye szerint ezek a változások nem mennek szembe a Kormány migrációs politikájával, nem mondanak ellent annak, nem nyitnak tágra kapukat. Különleges bánásmódot igénylő személyek helyzetét javítanák, és nevesítenének olyan üldöztetési okokat, amelyeket többé-kevésbé a magyar jog is elismer. Ezt tenné egyértelművé a jogszabályban. Nem látja okát, hogy miért ne lehetne, akár ennek a jogharmonizációs javaslatnak a keretében megjelentetni a törvényben.

Dr. Végh Zsuzsanna hozzátette, már a korábbi tervezetnél is kifejtésre került az az érvanyag, hogy a vonatkozó irányelvek tulajdonképpen csak különválasztották a különleges befogadási és a különleges eljárási igényekkel rendelkező személyeket. A magyar jog különleges bánásmódot igénylő személyekről beszél. Ezt úgy definiálja, hogy az minősül ebbe a kategóriába tartozónak, aki sajátos szükségletekkel rendelkezik. Gyakorlatilag teljesen lefedi azokat az irányelvi rendelkezéseket a most hatályos szabályozás is, amelynek az átültetését **Dombos Tamás** hiányolja. Egy szóbeli különbség van a jelenleg hatályos törvényben, mely szerint a származási ország körülményeitől függetlenül meghatározott társadalmi csoporthoz való tartozásnak minősül például az olyan csoport is, amelybe tartozók közös jellemzője a szexuális irányultságon vagy a nemi hovatartozáson alapul. Ebből egyetlen dolog hiányzik, a nemi identitás. Igaz, hogy a BMH-nak nincs olyan belső szabályzata, ami rendelkezne részletesen lebontva az e kategóriába tartozó személyekről, ugyanakkor a BMH az ENSZ Menekültügyi Főbiztosságának a szexuális irányultsággal és nemi identitással kapcsolatos menekülti igényekről szóló irányelvben foglaltakat alkalmazza. Semmilyen hátrány nem éri az e kategóriába tartozó menedékkérőket. **Dr. Végh Zsuzsanna** hangsúlyozta, hogy a jelenleg hatályos szabályozás és a vonatkozó irányelvek között nincs olyan tartalmi eltérés, ami alapján hátrányba kerülnének e csoport tagjai.

Dombos Tamás véleménye szerint nagyon fontos üzenete van annak, hogy egy jogszabály milyen társadalmi csoportokat vagy milyen védett tulajdonságokat nevesít, akkor is, ha egyébként a joggyakorlat azt a csoportot is beleérti az általános szabályokba. Kommunikációs szempontból jelentősége van annak, hogy mely védett tulajdonságok vannak nevesítve. Nem véletlen az, hogy az újraalkotott kvalifikációs irányelvben nevesítve szerepel ez a csoport. Az EU nem fogadja el azt az érvelést, hogy az általános szabályok azt a védett csoportot lefedik. Hogy mely társadalmi csoportokat nevesítünk az olyan jelentőségű dolog, amelyben nem lehet eltérni az irányelv szövegétől, függetlenül attól, hogy a gyakorlat jó vagy nem jó. **Dombos Tamás** a különleges bánásmódot igénylő személyekkel kapcsolatosan megjegyezte, hogy az irányelv szövege nem annyira specifikus, bővült volna azoknak a tulajdonságoknak vagy élethelyzeteknek a köre, amelyeket nevesített volna a jogszabály. Tehát nem igaz, hogy csak egy szétválasztásról lett volna szó. Ez egy előremutató rendelkezés, amely a ténylegesen ilyen szükségletekkel rendelkező személyek számára a jogszabály szövegében garanciát biztosított volna. A nemi identitás szerepeltetésének hiánya kapcsán **Dombos Tamás** egészen biztos benne, hogy az Európai Bizottság ezt nem fogja elfogadni.

Dr. Felkai László további hozzászólás hiányában az ülést lezárta, jelezte, hogy év vége előtt még egyszer ülésezik majd a Tematikus Munkacsoport.

Hangfelvétel alapján készítette: Józsa Teodóra szakreferens, Emberi Jogi Munkacsoport Titkársága, IM

Látta: Szabó-Princz Viktória titkárságvezető, Emberi Jogi Munkacsoport Titkársága, IM

Jóváhagyta: Dr. Felkai László közigazgatási államtitkár, BM
Dr. Végh Zsuzsanna főigazgató, Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal